

KOSE KUNSTIKOOLI ÕPPEKAVA alates 01.09.2013.

1. ÕPPE EESMÄRGID

1.1. Õppekava annab õpilastele võimaluse õppida kunsti süvendatult: omandada teadmisi visuaalse kunsti olemusest, väljendusvahenditest ja osata neid analüüsida, väljendada end loominguliselt, omandada teadmisi kunstikultuuri arengust.

1.2. Õppekava läbimine loob eeldused jätkata kunstiõpinguid kesk- ja/või kõrgemal tasemel.

1.3. Õppekava rakendamisel arvestatakse iga õpilase individuaalsuse ja võimekusega, kus õpetaja ülesandeks on suunata õpilast oma tegevust jälgima, õppimist kavandama ja analüüsima ning kujundama isikupära.

1.4. Kunstikooli õppegruppides toimub: laste ja noorte loomevõimete kavakindel arendamine; aktiivse suhte loomine visuaalse kunstikultuuriga; silmaringi laiendamine; loomingulise tegevuse ja kunsti väärtustamine; kunstiteoste vaatlus- ja analüüsioskuse arendamine; professionaalse kunstihariduse õpeks tarviliku ettevalmistuse andmine.

1.5. Õppetöö kunstikoolis aitab kujuneda isiksusel, kes: mõtleb loovalt; oskab oma tegevust eesmärgistada, kavandada ja hinnata; suudab valida, otsustada ja vastutust kanda; mõistab teadmiste ja pidevõppe tähtsust; oskab kasutada visuaalse keele erinevaid võimalusi oma loomingus; tunnustab kunsti ja kunstitegevust inimese ja kultuuri rikastajana; väärtustab, hoiab ja kaitseb kultuuripärandit, kunstiteoseid ja autorlust; oskab arvestada kunstiteoste loojate eetilisi ja esteetilisi tõekspidamisi; oskab analüüsida kunsti keskkonna osana.

2. ÕPPEAJA KESTVUS

Eelõppes vaba, täismahus 4 aastat (4-10 aastased).

Põhiõppes 5 aastat (11-19 aastased);

Täiendõppes vaba, täismahus 3 aastat (16 -26 aastased).

Kunstiõppe maksimaalne õpiaeg võib kesta kokku 12 aastat.

3. ÕPINGUTE ALUSTAMISE TINGIMUSED, HINDAMINE. LÕPETAMISE NÕUDED.

3.1. Eelõppesse ja põhiõppesse võetakse õpilasi vastu avalduse alusel; täiendõppesse avalduse alusel, eelis on põhiõppe lõpetanutel.

Lisategevused: näituste külastamine, näitustel esinemine, kunstialastel konkurssidel osalemine, tegevkunstnikega kohtumised, õppeekskursioonid.

3.2. Hindamine. Kose Kunstikoolis hinnatakse õpilasi 1-10 palli süsteemis, kus positiivne tulemus jääb 3-10 palli vahele.

Hindamine toimub põhiõppes kaks korda aastas: detsembris ja mais

Positiivsete hinnetega põhiõppe õpilane saab õppeaasta lõpus kursuse tunnistuse

Kose Kunstikool annab põhiõppe läbinud õpilasele kooli lõputunnistuse, kui õpilane on läbinud viiaastase programmi positiivsete hinnetega ning on sooritanud positiivse tulemusega lõputöö kaitsmise.

4. ÕPPEAINETE LOETELU JA TUNNIJAOTUSKAVA. TUNDIDE MAHT ÕPPEAASTAS

Õpiaeg septembrist maini

Õppepraktika toimub suvel, kestvusega 5-6 päeva

Õppeained	Eelõpe		Põhiõpe					Täiendõpe
	I aste	II aste	I õa	II õa	IIIõa	IVõa	V õa	
Joonistamine	0-1	0-2	1-2	2-3	2-3	2-3	2-3	2-3
Maalimine	0-1	0-2	2-3	2-3	2-3	2-3	2-3	0-3
Kompositsioon		0-1	1-2	0-3	2-3	2-3	2-3	0-3
Arvutiõpetus						1-2	1-2	
Vormiõpetus	0-1	0-1	2	2	2			0-3
Lisaaaine*			0-3	0-3	0-3	0-3	0-3	0-3
Kokku tunde nädalas	2	2	6	8	8	8	8	4
Tundide maht õppeaastas	- 54	- 54	-162	-216	-216	-216	-216	-108
Õppepraktika	-	20	20-30	20-30	20-30	20-30	-	-

Numbrid tabelis näitavad õppetundide arvu nädalas.

* Lisained on õppeaastate ja/või poolaastate lõikes erinevad.

5. AINEKAVAD

5.1 Õppeaine nimetus: JOONISTAMINE

Õppe eesmärgid: Õpilane omandab teadmised joonistamisoskuse tähtsusest ja selle erinevatest võimalustest.

Aines käsitletakse erinevaid joonistusvahendeid, -materjale ja -võtteid. Õpilane saab ülevaate inimese kujutava tegevuse ajaloolise arengu põhetappidest ja joonistamisest kui tasapinnalise kujutamiseviisi alusest. Õpilane väljendab ennast loominguliselt, rakendades loovalt õpitud teadmisi ja tehnikaid ning tunneb loomisrõõmu.

Igal uuel õppe-etapil lisanduvad uued probleemid põhimõttel: kergemalt raskemale, lihtsamalt keerulisemale.

Eelõpe

Õppesisu

Joonistamine erinevate pliiatsite ja viltpliiatsitega. Punkti ja joone kasutamine erinevate pindade loomisel. Erineva tugevusega joonte kasutamine loomeprotsessis. Inimeste, esemete, nähtuste ja sündmuste kujutamine omal viisil. Peamise väljatoomine töös suuruse, asukoha või värvi abil. Rütmide loomine joonte abil. Erinevad ornamendid ja kombinatoorika tasapinnal. Inimeste, objektide ja sündmuste kujutamine erinevates keskkondades. Pildi plaanilisus ja dominant.

Eelõppe õpitulemused

Kasutab põhilisi joonistamistehnikaid tehnoloogiliselt õigesti ja eesmärgipäraselt. Loob erinevate joonistusvahenditega mitmesuguseid mustreid ja pinnakujundusi. Kujutab lihtsamaid joonistusvahendeid kasutades ümbritsevaid esemeid, objekte ja inimest omal viisil. Väljendab värviliste pliiatsite ja kriitide abil meeolelu ja iseloomustab pildi tegevusaega ja –

kohta. Organiseerib pildi pinda. Väljendab kujutatava suuruse muutmise ja osalise kattumise abil selle paiknemist pildiruumis. Räägib oma loovast tegevusest kasutades lihtsamaid ainealaseid mõisteid.

Põhiõppe I õ-a

Õppesisu

Joonistusvahendid, -materjalid ja -võtted.

Paberiliigid, paberi valiku sõltuvus joonistusvahenditest ja töö kestusest. Paberi formaadid, selle vastavus motiivile. Püst- ja põikformaad. Pliiatsid ja nende märgistamis põhimõtted. Süsi, pastellid, kriidid jm. joonistusvahendid. Kustutuskummid ja nende kasutamine. Suled ja tušš. Graafiline märk ja selle omadused. Graafilise märgi tekitamise viisid. Märki dünaamika, rütm ja väljendusrikkus. Tasapinnalise kujutamise spetsiifika. Ruumi-illusiooni loomine.

Joonistamisharjumused ja -võtted.

Koha valik. Distant objektist. Joonistuslaua kasutamine. Joonistamine seistes ja istudes. Õige keha- ja käeasend. Käeharjutused. Küünarvarre, randme ja kämbla kasutamine joonistamisel. Käe surve teadlik reguleerimine. Nägemisväli ja pildipind. Käe ja silma koordinatsioon.

Lineaarsesuuna- ja suurussuhete määramine. Mõõtmisviisid ja -vahendid.

Joonte omadused. Joonte orientatsioon (vertikaal- ja horisontaaljooned, sirg- ja kõverjooned).

Joonte kvaliteet. Joone tugevus väljendusvahendina. Pidev- ja katkendjoon. Joonte tüübid.

Tegelikud ja illusoorid jooned. Pindade lõikejooned. Viirutuste liigid. Joonekompositsioon.

Heledad jooned tumedal pinnal. Joonistuse ülesehituse alused.

Vaatepunkt - asukoht kujutatava suhtes ja selle valik. Kadreerimine. Silmapiiri määramine.

Pildipinna jaotamine osadeks. Esemete ruumilise paiknemise analüüs ja ruumisuhete

kujutamine tasapinnal. Joonistuse kompositsiooniline skeem. Esemete paigutamine lehele (2-3 esemest koosnevad seadeldised). Esi- ja tagaplaan. Kattumine. Lehe üa- ja alaosa.

Elementaarsed perspektiiviseadused. Esemete kujutamine rakursis.

Lihtsamad üldistamisvõtted ja nende rakendamine.

Esemete taandamine geomeetrilisteks algvormideks. Lihtsamate geomeetri

liste vormide konstrueerimine ja kujutamine õigetes proportsioonides. Üldistamine elementaarsel tasemel. Joonistus kui tervik.

Valguse ja varju kasutamine. Loomulik ja kunstlik valgus. Valguse suund ja tugevus. Valguse ja varju vahekord. Varju liigid.

Materjaliõpetus. Loodusnähtuste interpreteerimine. Loodus- ja tehisevormide võrdlev analüüs.

Materjalide faktuuri ja tekstuuri edasiandmine. Loodusvormide detailiseeritud kujutamine.

Faktuurikontrastid.

Õpitulemused ja nõuded põhiõppe I õ-a lõpetamisel

Kasutab joonistusvahendeid eesmärgipäraselt.

Kasutab teadlikult käe survet ja erinevaid joonte liike joonistamisel.

Kasutab erinevaid viirutustehnikaid.

Loob erinevaid joonekombinatsioone.

Kujutab vaatluse, mõõtmise ja võrdlemise abil objektide mahulisust ja nende asukohta silmapiiri suhtes.

Kujutab valgust, varju, omavarju.

Tunneb elementaarseid perspektiiviseadusi ja kasutab neid vajadusel oma töös.

Loob erinevaid tekstuure ja faktuure.

Kasutab lihtsamaid ainealaseid mõisteid.

On avatud erinevatele kultuuriilmingutele.

On esitanud hindamistele õppekavas läbitud teemadega tööd ja hinnatud positiivselt.

Põhiõppe II õ-a

Õppesisu

Joonistuse ülesehituse keerukamad vormid. Esemete ruumiline organisatsioon. Üldvormi ja detaili suhe. Kompositsiooni sisemine dünaamika, rütm ja harmoonia. Esemeid ümbritseva ruumi kujutamine. Mitmekordne kattumine. Läbipaistvus. Siluettjoonistus. Looduslike ja tehisevormide spetsiifika.

Joonte funktsioonide rakendamine. Kontuurjoonistuse liigid. Joon vormi rõhutajana. Joon figuuri ja fooni eraldajana. Joon kui liikumine ja aktsent.

Abijooned ja nende kasutamise võimalused. Suurte pindade katmine.

Pinnakäsitus ja tonaalsus. Toonivahekordade analüüsimine. Üldine tonaalsus. Hele-tumeduse gradatsioon. Pooltoonid. Kontrast. Tausta funktsioonid. Tume objekt heledal taustal, hele objekt tumedal taustal

Graafiline ja maaliline pinnakäsitus. Faktuuride mitmekesisus ja nende teadlik kasutamine.

Perspektiiviõpetus. Eri keerukusega esemete perspektiivne kujutamine.

Valgus ja vari. Ruumi ja vormi edasiandmine valguse ja varju abil.

Vormi rõhutamine valguse abil. Suunatud ja hajutatud valgus. Oma- ja langeva varju omadused. Läge ja refleks.

Materjali kujutamine. Drapeering kui kujutamiseobjekt. Voldistiku konstrueerimine. Jäigad ja plastilised materjalid.

Vabajoonistus. Reaalsed ja ebareaalsed kujutamiseobjektid. Fantaasiajoonistused. Ebareaalsed ruumisuhed. Grotesksed kujutised.

Õpitulemused ja nõuded põhiõppe II õ-a lõpetamisel

Kasutab oma loomingus võimalikult erinevaid joonetüüpe.

Vastavalt töö iseloomule kujutab dünaamiliselt, graafiliselt või maaliliselt.

Analüüsib toonivahekordi ja kasutab neid teadlikult töö ilmestamisel.

Hindab vaatluse, mõõtmise ja võrdlemise teel esemete suurusuhteid.

Eristab mahulisust tasapinnalisusest. Kujutab pöörd- ja tahkkehasid.

Modelleerib valguse ja varju abil. Kavandab lähtuvalt teemast, katsetab erinevaid lahendusi.

Leiab asjakohast pildilist infot. Kasutab teadlikult pildi esi-, kesk- ja tagaplaani. Kasutab ainealaseid mõisteid. Jagab oma muljeid kunstikultuuri teemadel.

On esitanud hindamistele õppekavas läbitud teemadega tööd ja hinnatud positiivselt.

Põhiõppe III õ-a

Õppesisu

Perspektiiv. Tuum- ja koondpunkt. Vaatenurga suurus. Arhitektuur.

Pea kujutamine. (tahuline pea, sõrestikmudel jt). Portreejoonistuse arengu põhietapid. Eest- ja külgvaade. Konstrueerimine. Pea detailid (kõrv, nina, suu, silm).

Portree. Kolju ehituse tundmaõppimine. Portree otsevaates.

Loomade kujutamine. Loomade liikumisaparaadi mitmekesisus. Vormide plastika liikumisel. Liikumisillusiooni loomine.

Materjalide omadused. Materjaliomaduste võrdlev analüüs. Võtted faktuuri ja tekstuuri edasiandmiseks.

Spontaanne ja vabajoonistus. Mälu järgi joonistamine. Kujutlusvõime arendamine.

Õpitulemused ja nõuded põhiõppe III õ-a lõpetamisel

Kasutab teadlikult perspektiivireegleid.

Analüüsib vormi muutumist sõltuvalt vaatepunktist. Konstrueerib portree kujutamisel, arvestab suurusvahekordi. Kujutab väljenduslikult loomi liikumises ja erinevates asendites.

Kasutab kujundlikkust oma mõtete edastamiseks. Kasutab kunstiteost oma loomingu eeskujuna. Analüüsib erinevaid fakteure ja tekstuure. Modelleerib valguse ja varju abil. Oskab joonistada arhitekturseid objekte kahe koondumispunkti abil. Kasutab ainealaseid mõisteid. Väärtustab kultuuri mitmekesisust. On esitanud hindamistele õppekavas läbitud teemadega tööd ja hinnatud positiivselt.

Põhiõppe IV õ-a

Õppesisu

Kujutava geomeetria. Interjööri perspektiivne kujutamine.

Perspektiivireeglite kokkuleppeline olemus. Välisruumi perspektiivne kujutamine.

Sügavustunnused. Õhuperspektiiv. Maastiku kujutamine. Avatud ja suletud maastik.

Arhitektuursed vormid.

Portree ja figuur. Pea orientatsioon ja -liigutused. Pea kalde ja pöörde määramine.

Dünaamiline portree. Ekspressiivsus. Miimika edasiandmine. Poolfiguur. Figuuri kujutamine lihtsas rakursis. Eenduvate ja taanduvate kehaosade kujutamine. Seoste loomine kehaosade vahel ja figuuri kui tervikuga.

Jäsemete kujutamine. Käe, jala konstrueerimine.

Materjalide omadused. Materjaliomaduste võrdlev analüüs (tekstiil, paber, klaas, metall, puit, keraamika, plastmass jms.). Keeruka pinnafaktuuriga objektid. Võtted faktuuri ja tekstuuri edasiandmiseks. Materjali seos eseme funktsiooniga.

Visandamine. Vormi tähenduse kiire haaramine. Toonvisandite spetsiifika.

Kujutamine ja tõlgendamine. Isiklik suhe kujutatavasse. Motiivi valikuline kujutamine.

Kunstilise korrastamise võtete mitmekesisus. Hüperrealistlik kujutamine. Tutvumine lihtsamate nägemisillusioonidega.

Õpitulemused ja nõuded põhiõppe IV õ-a lõpetamisel

Kasutab teadlikult perspektiivireegleid, tunneb õhuperspektiivi ja sügavuse tunnuseid. Väljendab end visandlikult ja viimistletult. Valib ise oma idee teostamiseks sobivad joonistusvahendid. Kujutab portreed ja poolfiguuri karaktersest, leiab emotsionaalse terviku. Kasutab kujundlikkust oma mõtete edastamiseks. Väljendab emotsioone ja nähtusi abstraktse kompositsioonina. Kasutab kunstiteost või – stiili oma loomingu eeskujuna. Kasutab ainealaseid mõisteid. Väärtustab kultuuri mitmekesisust. On esitanud hindamistele õppekavas läbitud teemadega tööd ja hinnatud positiivselt.

Põhiõppe V õ-a

Õppesisu

Figuraalse kompositsiooni alused. Seisev, istuv figuur. Poosi staatika ja dünaamika.

Raskuspunkt. Figuur ja riietus.

Plastilise anatoomia alused. Plastilised punktid figuuril. Skeleti peamiste mahuliste vormide ja reljeefselt avalduvate skeletiosade analüüs. Tugi-liikumisaparaat. Keha sisemise ehituse ja välise vormi vastavus.

Komplitseeritud portreelised lahendused. Kaksikportree. Pilgu suund.

Komplitseeritud perspektiivne kujutamine. Juhusliku nurga all asuvate esemete kujutamine.

Koridori perspektiiv. Varjude ja peegelduste perspektiivne konstrueerimine.

Stiliseerimine. Stiliseerimisvõtted. Keerukate kujutamiseobjektide vormi lihtsustamine ja tüüpilise rõhutamine. Ühtse võttestiku säilitamine. Harmoonia. Piiratud toneerimine.

Kujutava tegevuse kui protsessi teadvustamine. Joonistamise teadlik juhtimine.

Joonistamisprotsessi etapid. Eesmärkide püstitamine. Vahendite valik. Materjali kogumine ja kavandamine. Viimistlemine.

Õpitulemused ja nõuded põhiõppe V õ-a lõpetamisel

Loeb inimese miimikast ja kehaasendist välja tema meeleolu. Kasutab kujundlikkust oma mõtete edastamiseks. Analüüsib inimese skeleti ja välise vormi vastavust. Modelleerib valguse ja varju abil. Analüüsib kunstiteoseid, kasutab ainealaseid mõisteid. Stiliseerib karakterisuse rõhutamiseks. Kasutab vajadusel kunstiteost või – stiili oma loomingu eeskujuna. Teadvustab kujutatavat tegevust kui protsessi. Väärtustab kultuuri mitmekesisust. On esitanud hindamistele õppekavas läbitud teemadega tööd ja hinnatud positiivselt. Esitleb aines lõputöö vabalt valitud teemal.

Täiendõppe

Õppesisu

Kujutava tegevuse kui protsessi teadlik juhtimine.

Eesmärkide püstitamine. Vahendite valik. Kavandamine. Läbitöötamine ja viimistlemine.

Spontaanne ja vabajoonistus.

Kujutamine ja selle tõlgendus.

Isiklik suhe kujutatavasse.

Kompositsiooniline joonistamine.

Komplitseeritud portree- ja figuurijoonistused.

Komplitseeritud perspektiivne kujutamine.

Täiendõppe õpitulemused

Püstitab kunstialaseid probleeme. Väljendab end erinevate joonistusvahendite kaudu. Valib ise idee teostamiseks sobivad vahendid.

Väljendab ja kujutab analüüsivalt. Kasutab ainespetsiifilist keelt.

Väärtustab kultuuri. Orienteerub tänapäevases kunstikultuuris.

5.2 Õppeaine nimetus: MAALIMINE

Õppe eesmärgid

Maaliõpetuse eesmärgiks on õpetada lastele ja noortele oskust kujutada tegelikkust ja väljendada oma meeleolu värvide abil. Aines käsitletakse erinevaid maalitehnikaid, ja – võtteid, kujutamiskiisi ja äljendusvõimalusi. Õpilane saab ülevaate inimese kujutava tegevuse ajaloolise arengu põhiastmetest ja maalimisest kui emotsionaalsest loomingulisest tegevusest. Igal uuel õppe-etapil lisanduvad uued probleemid põhimõttel: kergemalt raskemale, lihtsamalt keerulisemale. Kasutades omandatud teadmisi oskab õpilane analüüsida kunstitegevust ja – keskkonda ning arvestada enda kui ka teiste loojate esteetiliste ja eetiliste tõekspidamistega.

Eelõppe

Õppesisu

Meeleolu väljendamine värvidega. Katte- ja vesivärvid, nende erinevus. Värvide segamine uute toonide leidmiseks. Kujutatavas olulise esiletoomine värvi abil. Tausta maalimine.

Maalimine spontaanselt ja läbimõeldumalt. Dekoratiivse ja maalilise pinna loomine. Kollaaži ja pastellide kasutamine. Värvide helestamine ja tumestamine. Inimeste, esemete, nähtuste ja sündmuste kujutamine omal viisil. Põhivärvid ja sekundaarvärvid. Inimeste, objektide ja sündmuste kujutamine erinevates keskkondades. Pildiplaaniilisus ja dominant. Papi- ja materjalitrükk kattevärvidega.

Eelõppe õpitulemused

Kujutab ümbritsevaid objekte ja inimesi omal viisil. Tunneb põhivärve ja segab nendest sekundaarvärve. Segab valge ja musta abil värvide heledamaid ja tumedamaid astmeid. Kasutab eesmärgipäraselt töövahendeid ja sobivaid töövõtteid. Loob värvidega erinevaid pinnakujundusi. Iseloomustab värvide abil pildil toimuvat. Organiseerib pildi pinda. Väljendab kujutatava suuruse muutmise ja osalise kattumise abil selle paiknemist pildiruumis. Räägib oma loovast tegevusest kasutades lihtsamaid ainealaseid mõisteid.

Põhiõppe I õ-a

Õppesisu

Maalimine kattevärvidega: guaššmaal. Töövahendid. Värvide segamine. Valge ja musta värvi kasutamine. Vesi guašštehnikas. Värvisegamis- ja pinnakatmisülesanded.

Üksikesemete maalimine. Lihtsavormilised natüürmordid.

Värvierinevused. Maalimine monokroomselt.

Seadeldise hele- tumedusrütm ja vorm. Seadeldised ühevärvilisel taustal. Ühevärviliste draperiide kasutamine.

Värvusõpetus. Põhivärvid, nende segamine, soojad- külmad toonid. Vastandvärvid, nende omadused. Ühe ja sama värvi erinevate alatoonide eristamine.

Temaatilised kompositsiooniülesanded.

Õpitulemused ja nõuded põhiõppe I õ-a lõpetamisel

Kasutab kattevärve eesmärgipäraselt. Segab tertsiaarvärve. Kasutab maalimisel ühe värvi erinevaid toone. Kujutab värvide abil objektide mahulisust. Modellerib värvidega valgust ja varju. Tunneb elementaarseid perspektiiviseadusi ja kasutab neid vajadusel oma töös. Kasutab lihtsamaid ainealaseid mõisteid. On avatud erinevatele kultuuriilmingutele.

On esitanud hindamistele õppekavas läbitud teemadega tööd ja hinnatud positiivselt.

Põhiõppe II õ-a

Õppesisu

Natuurist maalimine natüürmordi järgi. Ruumilise lahenduse taotlemine.

Erinevad maalikäsitlused. Pinnalis-dekoratiivne, üldistav, puäntistlik, laseeriv jne.

Erinevad tehnikad: pastellmaal. Tutvumine pastellmaali omapäraga. Õige paberi valik.

Maalimine tumedamalt heledamale.

Värvusõpetus. Seadeldised põhiliste värvikontrastide (soe-külm, hele-tume)

tajumiseks. Kontrastvärvide omadused. Värvitoonide tundmine nende nimetuste järgi.

Temaatilised natüürmordid. Tutvumine segatehnikatega.

Abstraktse ja dekoratiivse sisuga ülesanded. Värvikontrastid.

Õpitulemused ja nõuded põhiõppe II õ-a lõpetamisel

Kasutab oma loomingus palju erinevaid värvitoone. Analüüsib toonivahekordi ja kasutab neid teadlikult töö ilmestamisel.

Vastavalt töö iseloomule kasutab erinevaid maalikäsitlusi.

Tunneb erinevaid pastelltehnikaid ja nende kastusviise. Modelleerib värvide abil valgust ja varju, pöörd- ja tahkkehasid. Kavandab lähtuvalt teemast, katsetab erinevaid lahendusi. Leiab asjakohast pildilist infot. Kasutab teadlikult pildi esi-, kesk- ja tagaplaani. Kasutab ainealaseid mõisteid. Jagab oma muljeid kunstikultuuri teemal. On esitanud hindamistele õppekavas läbitud teemadega tööd ja hinnatud positiivselt.

Põhiõppe III-V õ-a

Õppesisu

Keerulisema ülesehitusega natüürmordid. Erinevate materjalide edasiandmine, kompositsiooniliselt keerulisema ruumilise lahendusega.

Inimese maalimine natuuri järgi. Portree.

Abstraktse ja dekoratiivse sisuga ülesanded.

Vormi ja valguse üldistamine värviga. Lähedased värvitoonid.

Värvusõpetus. Värvuste erinevad küllastusastmed. Koloriiti määrav värv-merokroomsus. Oskus erinevaid värvikontraste teadlikult kasutada.

Maalimine mälu järgi. Vaatlusoskuse arendamine ja süvendamine.

Erinevad tehnikad: akvarellmaal. Tutvumine akvarellmaali omapäraga, erinevad tehnikad: kiht-kihilt katmine, märjalt märga jne. Õige paberi valik. Maalimine heledamalt tumedamale.

Koopia maalimine.

Figuuри maalimine natuuri järgi. Poolfiguur kätega (üldistamine, terviklikkus).

Natüürmordide maalimine. Loovad isikupärased lahendused, erinevad tehnilised võimalused.

Interjööri maalimine. Lihtsama kompositsiooniga vaated.

Figuraalsed omaloomingulised kompositsioonid. Ideekavandite loomine. Kompositsiooni ja koloriidiprobleemide püstitamine ning nende lahendamine.

Värvusõpetus. Värvide psühholoogiline mõju, selle teadlik kasutamine meeleolu loomisel.

Õpitulemused ja nõuded põhiõppe lõpetamisel

Kasutab teadlikult perspektiivireegleid. Analüüsib erinevaid fakteure ja tekstuure, kasutab nende edasiandmisel sobivaid töövahendeid.

Kasutab kujundlikkust oma mõtete edastamiseks. Modelleerib värvidega valgust ja varju.

Analüüsib erinevaid toonivahekordi. Leiab kujutatavas emotsionaalse terviku. Tunneb erinevaid tehnikaid ja nende kasutusviise. Kasutab kunstiteost või – stiili oma loomingu eeskujuna. Kasutab ainealaseid mõisteid. Selgitab originaali, koopia ja reproduktsiooni erinevust. Kasutab värvide optilist segunemist. Analüüsib värvide psühholoogilist ja vastastikust mõju. Analüüsib kunstiteoseid.

Stiliseerib karaktersuse rõhutamiseks. Väärtustab kultuuri mitmekesisust.

Teadvustab kujutatavat tegevust kui protsessi. On esitanud hindamistele õppekavas läbitud teemadega tööd ja hinnatud positiivselt. Esitleb lõputöö(d) vabalt valitud teemal.

Täiendõppe

Õppesisu

Kujutava tegevuse kui protsessi teadlik juhtimine. Eesmärkide püstitamine.

Vahendite valik. Kavandamine. Läbitöötamine ja viimistlemine. Spontaanne ja abstraktne maalimine. Kujutamine ja selle tõlgendus. Isiklik suhe kujutatavasse. Komplitseeritud maaliülesanded. Portree ja figuuри maalimise erinevad püstitused.. 20.saj. kunst ja nüüdiskunst.

Täiendõppe õpitulemused

Püstitab ja lahendab kunstialaseid probleeme. Väljendab end erinevate maalitehnikate kaudu.

Valib ise idee teostamiseks sobivad vahendid.

Väljendab ja kujutab analüüsivalt. Kasutab ainespetsiifilist keelt.

Väärtustab kultuuri. Orienteerub tänapäevases kunstikultuuris.

5.3 Õppeaine nimetus: KOMPOSITSIOON

Õppe eesmärgid

Kompositsiooniõpetus formeerib õpilase loomingulist maailmanägemust, arendab kujutavat mõtlemist ja individuaalset võimekust. Õppeaine on tihedalt seotud joonistamise, maalimise ja vormiõpetusega, samuti graafikaga. Õpilaste loomingulise fantaasia arendamisel on põhiohk süžee kujutamise karaktersusel, ekspressiivsusel ja dekoratiivsusel. Kujutamiseõpetuses õpitakse kasutama erinevaid tehnikaid. Aine valdkonda kuulub värvusõpetus, selgitamaks värvuste vastastikuseid ja psüühilisi mõjusid, koloriidi probleeme. Dekoratiivne kujutamiseõpetus hõlmab dekoratiivse kujunduse nähtusi ja rahvuslikku ornamentikat.

Eelõpe

Õppesisu

Kujutamiseõpetuse alused. Pildi pinna organiseerimine. Rütmide loomine ja elementide rühmitamine. Põhivärvid ja sekundaarvärvid. Tasakaal kompositsioonis. Vahakriibe. Sulejoonistus. Papi- ja materjalitrükk, mono- ja diatüüpia, kollaaž. Ornament. Inimeste, objektide ja sündmuste kujutamine. Pildi plaanilisus ja dominant.

Eelõppe õpitulemused

Kujutab ümbritsevaid objekte ja inimesi omal viisil. Tunneb põhivärve ja segab nendest sekundaarvärve. Segab valge ja musta abil värvide heledamaid ja tumedamaid astmeid, Kasutab eesmärgipäraselt töövahendeid ja sobivaid töövõtteid. Loob värvidega erinevaid pinnakujundusi. Iseloomustab värvide abil pildil toimuvat. Organiseerib pildi pinda. Väljendab kujutatava suuruse muutmise ja osalise kattumise abil selle paiknemist pildiruumis. Räägib oma loovast tegevusest kasutades lihtsamaid ainealaseid mõisteid.

Põhiõpe

Õppesisu

Jooned ja pinnad. Joonte ja pindade liigid. Kompositsiooni organiseerimine korrapärase ja ebakorrapärase pindadega. Pindadevahelised proportsioonid. Pindade suhe tervikusse. Figuur ja foon. Siluett. Dominantsed ja mittedominantsed (aktiivsed ja passiivsed) pinnad. Pinnafaktuur ja -tekstuur. Dekoratiivsed pinnad. Teema ja süžee. Teema ja süžee sidumine. Kompositsioonelementide vastavus süžeele. Teemaaliline mitmekesisus. Motiivi valik. Valgus ja värv. Valguse omadused ja tähtsus. Valgus looduses ja tehiskeskkonnas. Tegelik ja illusoorne valgus. Valgus ja vari. Värvusõpetus. Värvuste omadused ja värvuring. Akromaatilised ja kromaatilised värvused. Värv ja vorm. Värvitoon. Värvuste segamine. Külmad ja soojad toonid. Täiendvärvused ja nende vastastikunemõju. Värviharmoniad. Värvuste funktsioonid ja rakendusvõimalused. Värvuste optilised efektid. Värvuste funktsioonid ja rakendusvõimalused. Värvus ja kultuuritraditsioon. Värvustepsühholoogiline mõju. Üldkompositsiooni alused. Tasapinnaline ja ruumiline organisatsioon. Kompositsioonilise ülesehituse alused. Tektoonika. Tegelikkuse interpreteerimine. Kunstilise kujundi loomine. Elementide ühendamine. Elementide ja intervallide varieerimise võtted ja printsiibid. Tervik ja osa. Sümmeetrilised tehted. Võrkkompositsiooni alused. Seriaalsus. detailiseerimine, nüansseerimine ja abstraheerimine. Stiliseerimine.

Ornament. Ornamentaalsus looduslikus ja tehiskeskkonnas. Rahvuslik ornamentika.
Bordüürid.
Rütm ja dünaamika. Geomeetriliste ridade kombineerimine. Vertikalism ja horisontalism.
Kontrasti avaldumisvormid (vormi-, värvuse- ja faktuurikontrast).
Kontrastsed paarid.
Temaatilise kompositsiooni alused.
Figuraalne kompositsioon. Inimfiguuri kasutamise võimalused. Figuraalsete gruppide paigutamine. Figuuri seostamine teiste kompositsiooniliste elementidega. Illusoorne ruum.
Esi- ja tagaplaan.
Graafiline kommunikatsioon.
Kirjakompositsiooni alused. Tarbegräafika võimalused. Illustratsioonide liigid. Seosed tekstiga. Näitusekujundus. Temaatiline kompositsioon.
Skitseerimine, visandamine, kavandamine. Üldistuste määr. Kompositsiooni üldskeem. Rütm kujutatavas.
Tasakaal. Tasakaalu tingimused. Sümmeetriline ja ebasümmeetriline tasakaal.
Staatilisus ja dünaamilisus. Horisontaalne, vertikaalne, diagonaalne ja radiaalnetasakaal.
Ülaosa - alaosa, vasak - parem.
Proportsioon ja mõõt. Proportsioneerimine ja mastaap. Proportsioonisüsteemide mitmekesisus.
Kuldlõige. Moodul ja kaanon. Geomeetrilised progressioonid.
Karakteriseerimine ja fantaseerimine.
Keskkonnaobjektid. Floora ja fauna iseloomulike tunnuste analüüs.
Isikupärane kujutamine. Individuaalne lähenemisviis ja käekiri.
Kompositsiooni seos teiste kunstiliikidega (muusika, teater, video).

Õpitulemused ja nõuded põhiõppe lõpetamisel

Leiab ja kasutab süžeele vastavaid kompositsioonelemente. Kasutab pildi pinda intensiivselt. Loob fantastilisi olukordi taime- ja loomariigis. Kujutab eristatavalt ilmastikunähtusi ja neist tingitud olukordi. Fantaseerib tehisvorme ja kujutab neid erinevas plaanis. Interpreteerib, loob kunstilisi kujundeid. Analüüsib värviharmoniaid. Analüüsib rütmi ja dünaamikat oma töös. Stiliseerib ja abstrahheerib. Kasutab värvuste abi meeleolude edasiandmisel. Analüüsib kunstiteoseid, kasutab ainealaseid mõisteid. Kasutab kunstiteost või – stiili oma loominguga eeskujuna. Loob kirjapakompositsioone. Loob temaatilisi ja isikupäraseid kompositsioone, karakteriseerib. Kasutab kujundlikkust oma mõtete edastamiseks. Analüüsib proportsioonide- ja tasakaaluküsimusi. Kasutab värvide optilist segunemist. Analüüsib värvide psühholoogilist ja vastastikust mõju. Teadvustab kujutatavat tegevust kui protsessi. On avatud erinevatele kultuuriilmingutele ja väärtustab kultuuri mitmekesisust. Leiab kompositsioonelemente ka teistes kunstiliikides. On esitanud hindamistele õppekavas läbitud teemadega tööd ja hinnatud positiivselt. Esitleb lõputöö(d) vabalt valitud teemal.

5.4 Õppeaine nimetus: VORMIÕPETUS

Õppe eesmärgid

Vormiõpetuse eesmärgiks on tutvumine kolmemõõtmeliste kunstiliste objektide ja nende loomise seaduspärasustega. Antakse ülevaade vormimaailma mitmekesisusest ja selle ruumilise organiseerimise printsiipidest. Õpitakse tundma ja valdama plastilis-mahulise modelleerimise ja konstrueerimise võtteid ja vahendeid, arendatakse vaatlus-, kujutamise- ja eneseväljendamisoskust.

Õpiaeg: soovitatavalt põhiõppe I, II ja III õ-a.

Õppesisu

Sissejuhatus vormimaaailma. Põhiliste modelleerimisvahendite, -materjalide ja -võtetega tutvumine. Mitme vaatepunkti kasutamine.

Meisterdamine loodus- ja tehismaterjalidest. Vormiõpetuse põhimõisted.

Tutvumine keraamikaga.

Ümarplastika ja reljeef. Vormi väljendusrikkus. Mass ja maht, vorm ja ruum. Serviis.

Karakteriseerimine ja fantaseerimine. Isikupärane kujutamine.

Protsessuaalne- ja keskkonnakunst.

Õpitulemused vormiõpetuses

Kasutab tehnoloogiliselt õigesti ja otstarbekalt voolimismaterjale.

Kasutab eesmärgipäraselt töövahendeid. Loob erinevaid tekstuure ja fakteure. Kavandab ja loob lähtuvalt materjali ja tehnoloogia eripärast. Kasutab paindlikult ja kombineeritult erinevaid tehnikaid. Dekoreerib ja kujundab. Jälgib tööprotsessi mitmest asendist. Väljendab end loovalt.

5.5. Õppeaine nimetus ARVUTIGRAAFIKA

Õppe eesmärgid

Eesmärgiks on kujundusgraafika-alaste esmaste oskuste andmine ja kujundusprogrammide tundmaõppimine, vektor- ja rastergraafika mõistete ning erinevuste selgitamine. Õppetöö toimub programmide Word, Adobe ja Corel baasil, läbi loomingulise tegevuse, kus kandevee idee on aluseks tehnilistele võimalustele. Õppeaine on tihedalt seotud kompositsiooniõpetusega. Õppeaine eeldab arvutikasutusoskust vähemalt keskmisel tasemel.

Õpiaeg: soovitatavalt põhiõppe IV või V õ-a.

Õppesisu

Tutvumine erinevate kujundusprogrammidega. Vektor- ja rastergraafika erinevused.

Erinevad tööriistad ja nende võimalused. Joonistamine ja joonestamine.

Värvimudelid, CMYK ja RGB.

Kujundite ja objektide loomine, muutmine, liitmine ja lahutamine. Eriefektid.

Teksti kasutamine ja kirjaoptika.

Töö kihtidega. Töö filtritega.

Selekteerimine, transformeerimine. Erinevad kujundustööd.

Portfoolio tegemine. Plakat, kutse, kaart.

Õpitulemused

Käsitleb eesmärgipäraselt erinevaid kujundusprogramme ja teisi võimalusi arvutil kujundamiseks. Arvestab erinevate tööriistade võimalustega ja kasutab neid loovalt. Loob erinevaid kujundusi. Tunneb fototöötamise võimalusi.

5.6. Õppeaine nimetus INTEGRERITUD KUNSTIAJALUGU

Kunstiajalugu ei ole iseseisva õppeainena õppekavas, vaid kunstiajaloo teemasid käsitletakse integreeritult teistes õppeainetes: maal, joonistamises, kompositsioonis ja vormiõpetuses.

I õppeaasta

Kunstiajaloo tutvustamine seostatakse praktiliste ülesannetega.

Käsitletavad ajastud ja stiilid: ürgaja kunst (koopamaalid), Vana-Egiptus (püramiidid jne), Antiik-Kreeka (mütoloogia, vaasimaalid, skulptuurid jne), Antiik-Rooma (skulptuurid, reljeefid, Pompeji jne), varakristlik kunst (ideoloogia põhijooned, mosaiigid), Bütsantsi kunst (mosaiigid, seinamaalid), keskaja kunst (kunsti elu iseloom, raamatukunst jne), romaani stiil (tarbekunst), gootika (arhitektuur)

II õppeaasta

Kunstiajaloo tutvustamine seostatakse praktiliste ülesannetega.

Käsitletavad ajastud: renessanss Itaalias (kolmemõõtmeline kujutamine, Michelangelo jne), kõrgrenessanss (Leonardo da Vinci jne), renessanss Prantsusmaal ja Saksamaal (lossid, Dürer, Holbein), madalmaade kunst 15.-16.saj. (van Eyck, Bosch jne), 17.saj. kunst (Itaalia- Caravaggio, Flandria- Rubens, Holland- Rembrandt jne).

III-IV õppeaasta

Kunstiajaloo tutvustamine seostatakse praktiliste ülesannetega.

Käsitletavad ajastud ja stiilid: 18.saj. kunst, impressionism (Manet, Monet, Sisley jne), postimpressionism (van Gogh, Gauguin, Cezanne jne), juugend, sümbolism (Munch jne), fovism (Matisse jne), ekspressionism, kubism (Picasso jne), futurism, abstraksionism (Kandinsky jne), sürrealism (Dali jne), abstraktne ekspressionism (Pollock jne), pop-kunst (Warhol jne), op-kunst (Vasarely jne), minimalism, konseptualism, hüperrealism.

5.7. Õppeaine nimetus: ÕPPEPRAKTIKA

Õppepraktilal süvendatakse ja kinnistatakse õppeaasta jooksul õpitut erinevates miljöödes: loodusvaated, linnavaated jne.

5.8. Lisaaine TARBEKUNST

Õppe eesmärgid

Lisaaine eesmärgiks on pakkuda õpilastele joonistamise, maalimise ja kompositsiooni-õpetuse kõrval võimalust tutvuda ka teiste visuaalse kunsti valdkondadega, mis on omavahel tihedalt seotud ja rikastavad kunstiõpet tervikuna. Lisaained loovad vaheldust ja annavad uusi impulsse kujutava mõtlemise ja individuaalse võimekuse arengus. Kasutades omandatud teadmisi oskab õpilane edukamalt analüüsida kunstitegevust ja –keskkonda ning arvestada enda kui ka teiste loojate esteetiliste ja eetiliste tõekspidamistega. Lisaaine valitakse õppeaastate või poolaastate lõikes, vastavalt kooli võimalustele ja õpilaste arenguastmele ning soovile.

Lisaaine ei ole põhiõppes kohustuslik, selle võib õpilane valida lisaks oma õppekava ainetele. Lisaaine võib õpilane valida ka üksikainena.

Õppesisu

Keraamika: Savi modelleerimine: linttehnika, vormilõikus, liitmistehnika. Lihvimine ja viimistlemine. Glasuurimise tehnikad, oksiidide kasutamine. Põletusprotsess.

Õõnesvorm, kera, tasapinnaline vorm.

Mustrite kandmine savile.

Angoobtehnik. Erivärvilised savid.

Klaas: klaasisulatus

Traadikunst: traadi keeramise tehnikad. Ehted

Portselanimaal: värvide segamine. Erinevad tehnikad: pintsel, sulg, sõrm. Taldriku kujundamine ja maalimine

Trükkimine: kilet tehnika

Õpitulemused

On teadlik erinevatest tarbekunsti liikidest, oskab neid iseloomustada ning tunneb kasutusvaldkondasid.

Õpilane on omandanud algteadmised keraamikas ja portselanimaalis, oskab iseseisvalt valmistada lihtsamaid esemeid. On teadlik klaasisulatusprotsessist. Oskab kasutada traadikunsti tehnikaid. Tunneb ja oskab valmistada trükišabloone.